

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 8.12.2003 60. vuosikerta Numero 4 Sivu 14

Hedelmäpuut sopivat myös viherrakentamiseen

Marja Aaltonen, MTT

Puutarhan luumut ja kirsikat sekä päärynät mahtuvat pienellekin kaupunkitontille. Ne ovat kauniita pikkupuuta sekä keväällä kukkiessaan että syksyllä ruskan sävyissään. Myös sato on maukasta. Luumut tuottivat viime syksynä varsin kohtuullisia satoja, keskimäärin noin 8 kg puuta kohden MTT:n Hämeen tutkimusasemalla Pälkäneellä.

Luumuista ja hapankirsikoista on kerätty maatiaiskantoja vanhoilta kulttuuripaikoilta. Niitä on istutettu kokeisiin muun muassa Piikkiöön, Jomalaan Ahvenanmaalle ja Pälkäneelle. Kokeiden perusteella on valittu lajikkeita, jotka parhaiten vastaisivat taimistojen ja kotipuutarhureiden odotuksia.

Lajikkeiden on oltava kestäviä ja monipuolisia. Luumujen tulisi menestyä myös Sisä-Suomessa edullisilla paikoilla. Kestävimmit hapankirsikat menestyvät edullisilla paikoilla luumuakin pohjoisempana. Päärynät taas ovat hyvin nopeakasvuisia ja sopivat mainiosti viherrakentamiseen. Sekä päärynöitä että kirsikoita voisi istuttaa nykyistä runsaammin koristetarkoituksiin, sillä ne talvehtivat yleensä luumuakin paremmin.

Päärynät olivat 1900-luvun alkupuolella varsin suosittuja, mutta sotien jälkeen omena syrjäytti ne kotipuutarhoissa.

Kirsikkaa tummana, kuulaana ja ”rymättyläläisenä”

Kirsikkatarhoihin löytyy jo valinnanvaraa kotimaisista lajikkeista. Ne ovat pääasiassa hapankirsikoita, mutta nimestään huolimatta ne sopivat myös tuorekäyttöön. Makean kirsikan viljelyä vaikeuttaa sen huono talvenkestävyys.

Hapankirsikoita on kolmenlaisia: tummamarjaisia morelleja, punaisen tai tummanpunaisen kuulamarjaisia amarelleja sekä Rymättylä-tyyppisiä kirsikoita lyhyine hedelmäruoteineen. Amarellit ja Rymättylä-tyypin kirsikat pölyttyvät omalla siitepölyllään paremmin kuin morellit eivätkä välttämättä tarvitse pölyttäjäpuuta.

Kirsikkalajikkeita tarjolla

Huvimajan kirsikka on peräisin Pälkäneeltä MTT:n Hämeen tutkimusaseman Myttäälän kartanon vanhasta puistosta, jossa sen emopuut kasvavat vanhan huvimajan liepeillä. Kirsikka on kuulasmarjainen, helakanpunainen ja makeahko hapankirsikka, joka on kasvupaikallaan kestänyt monet pahat pakkastalvet. Emopuiden kasvupaikka Pälkäneellä on luokiteltu II-kasvuvyöhykkeeksi, joka sijaitsee Kaakkois-Pirkanmaalla III-vyöhykkeen sisällä. Kasvupaikka on erillinen lämpimämpi saareke suurten vesistöjen, Roineen ja Mallasveden, rajaamalla alueella. Huvimaja-lajike on melko kasvuvoimainen, mutta sitä ei suositella viljeltäväksi II-vyöhykettä pohjoisempaan.

Myös Inkeröisten kirsikka on kuulasmarjainen, makea ja satoisa lajike. Kirsikat ovat helakanpunaisia ja isohkoja. Lajike on osoittautunut Huvimajaa kestävämmäksi ja sitä suositellaankin III-vyöhykkeelle asti. Tämä lajike tuottaa nopeasti satoa ja on hyvä pölyttäjä. Kasvuvoimakkuudessa se on Huvimajan luokkaa, mutta Sikkolan kirsikkaa hillittykasvuisempi.

Sikkolan kirsikka on kotoisin Laukaan Leppävedeltä Keski-Suomesta. Marjat ovat kuulaita, helakanpunaisia ja halkaisijaltaan noin senttimetrin kokoisia. Versot ovat ohuita. Sikkolan oksat kasvavat kevyinä ylöspäin ja vuosikasvu voi olla hyvinkin pitkää. Kirsikat sopivat talouskäyttöön ja syötäväksi sellaisenaan. Puut ovat omenapuita matalampia, mutta ne lähtevät nopeasti kasvamaan ja kasvavat runsaan vuosikasvun. Lajike on talvenkestävä ainakin III-vyöhykkeelle asti.

Mustilan kirsikka on kolmas kaupassa oleva lajike. Se on tummanpunainen morellikirsikka, joka viihtyy I-II -vyöhykkeillä ja hyvillä kasvupaikoilla myös III-vyöhykkeellä. Tervetaimiaseman lisäämä kanta on peräisin Puutarha Tahvosilta Pohjan-pitäjästä. Yltöisten kirsikka sopii kujannepuiksi. Se on kapean pylväsmäinen kanta Piikkiön vanhoista kirsikkakokoelmista.

Pilvikirsikan ruskaa

Pilvikirsikka on kasvutavaltaan kaunis koristepuu, jolla on upea syysväri. Pilvikirsikasta on lisätty Oulun ja Ylitornion seudulta peräisin olevaa kantaa. Lisäksi siitä on Laukaalla lisättävänä kannat Mustilasta ja Korpilahdelta. Kantojen kasvutapa on hieman erilainen, mutta molemmat kasvavat nopeasti. Pilvikirsikkaa myydään myös riippaoksisena Bertta-lajikkeena, jonka kasvutapa on varsin "persoonallinen". Kirsikat eivät kelpaa syötäväksi.

Lisätietoja: marja.aaltonen@mtt.fi
puh. (03) 534 2214

kuvat: Marja Aaltonen

Kirsikat kypsyvät normaalisti heinäkuun kolmannelta viikolta alkaen.

Olga-päärynästä voi puristaa maukasta mehua. Se sopii omenan joukkoon lisättäväksi.

Nopeakasvuiset päärynät ovat kauniita ruskapuita.